

Veiledning til FNs bærekraftsmål

Innovasjonsprosjekt i næringslivet

Løpende utlysning

Innledning

FNs bærekraftsmål (2030-agendaen) er verdens handlingsplan for bærekraftig utvikling, konkretisert gjennom 17 bærekraftsmål og 169 delmål, og handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig. Målene er ambisiøse og adresserer globale utfordringer, men legger til grunn tilpasning og handling lokalt, og er relevant for alle bransjer og sektorer.

Stadig flere bedrifter legger bærekraftsmålene til grunn for sitt arbeid, og ser potensialet i å tenke bærekraftig. Ved hjelp av kapitalen, innovasjonsevnen og kompetansen i privat sektor utvikles det stadig nye bærekraftige løsninger for fremtiden. Forskningsrådet vil bidra til at norske virksomheter skal ta sin del av det markedet som bærekraftsmålene utløser med innovasjoner som imøtekommer globale og/eller nasjonale utfordringer. Vi forventer at bedrifter har bærekraft som et sentralt element når vi investerer forskningsmidler i næringslivet fordi bærekraft styrker langsiktig konkurransekraft og verdiskaping.

Vi vil derfor gi bærekraft større plass i søknadsvurderingen ved å løfte dette fram i vurderingskriteriet Virkninger og effekter, hvor bidrag til bærekraftsmålene fra 2022 er ett av fire sentrale momenter i vurderingen av dette kriteriet. Vi har gitt prosjektets bidrag til bærekraft mer plass i søknaden ved å legge til et eget punkt i prosjektbeskrivelsen.

For å gjøre det enklere å finne fram blant bærekraftsmålene har vi laget en tabell med alle hovedmålene og delmål som er relevante for prosjekter som søker om støtte fra Forskningsrådet. Videre er det gitt noen eksempler på bidrag til måloppnåelse i høyre kolonne. Eksemplene er ikke uttømmende, men gir en indikasjon på hvilken type innovasjonsprosjekter som kan være relevante for de enkelte delmålene. Du kan finne mer informasjon om hvert delmål i [Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 \(Meld. St. 40 \(2020-2021\)\)](#) hvor hvert delmål er fylldig beskrevet og satt i en norsk kontekst.

Under punkt 2.1 i prosjektbeskrivelsen redegjør du for hvordan prosjektet ditt bidrar til å nå målet eller målene, uten at det har negativt effekter på andre områder. Det kan være flere bærekraftsmål som kan være relevante å knytte et prosjekt opp til, men merk at dere ikke blir vurdert på antallet delmål som prosjektet bidrar til å nå, og en oppstilling av bærekraftsmål uten redegjørelse av hvordan prosjektet faktisk bidrar til å nå målene anses som en mangel i søknaden. Det som er viktig er hvor godt dere beskriver og sannsynliggjør at prosjektet vil bidra, om så bare på ett delmål. Videre bør det være en god sammenheng mellom arbeidspakkene som er planlagt i prosjektet og bidraget til bærekraftsmålene, samt en beskrivelse av vurderingen om prosjektets innovasjoner potensielt kan gi negative sideeffekter på noen av de andre bærekraftsmålene.

FNs bærekraftsmål

Mål 1: Utrydde alle former for fattigdom i hele verden.....	4
Mål 2: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk	4
Mål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.....	6
Mål 4: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning, fremme muligheter for livslang læring for alle11	
Mål 5: Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet.....	12
Mål 6: Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle	14
Mål 7: Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris.....	15
Mål 8: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle	15
Mål 9: Bygge solid infrastruktur, fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon17	
Mål 10: Redusere ulikhet i og mellom land.....	18
Mål 11: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige	18
Mål 12: Sikre bærekraftige forbruks- og produksjons-mønstre	20
Mål 13: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.....	22
Mål 14: Bevare og bruke havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling	23
Mål 15: Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold	24
Mål 16: Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer...	25
Mål 17: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling.....	26

	<h2>Mål 1: Utrydde alle former for fattigdom i hele verden</h2>	
<p>Delmål</p>	<p>Eksempler på bidrag til måloppnåelse</p>	
<p>Delmål 1.4: Styrke forholdene for sosioøkonomisk sårbare mennesker gjennom tilgang til økonomiske ressurser, grunnleggende tjenester og ny teknologi.</p>	<p>Målgruppen for prosjektet bør defineres som sosioøkonomisk sårbare personer.</p>	
<p>Delmål 1.5: Øke motstandskraften til mennesker i sårbare situasjoner som økonomiske, sosiale og miljømessige kriser og katastrofer.</p>	<p>Målet er å øke motstandskraften mot kriser og katastrofer hos mennesker som står i fare for å bli rammet av dem, det vil si å redusere folks sårbarhet. Målgruppen for prosjektet trenger ikke å være sosioøkonomisk sårbare mennesker, men enhver person som på grunn av kriser og katastrofer kan falle i fattigdom.</p>	
<p>Kan inkludere innovasjoner som bidrar til økt andel av lokale myndigheter som vedtar og gjennomfører lokale strategier for katastrofeberedskap i tråd med tilsvarende nasjonale strategier, og/eller bidrar til økt andel kommuner med utførte eller planlagte klimasikringsystemer.</p>		
	<h2>Mål 2: Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk</h2>	
<p>Delmål</p>	<p>Eksempler på bidrag til måloppnåelse</p>	
<p>Delmål 2.1: Innen 2030 utrydde sult og sikre alle mennesker, særlig fattige og personer i utsatte situasjoner, inkludert spedbarn, tilgang til nok, trygg og sunn mat hele året</p>	<p>Delmål 2.1 er å utrydde sult og sikre alle mennesker tilgang til nok, trygg og sunn mat hele året. Matsikkerheten i Norge er god, men vi har utfordringer knyttet til sunt kosthold i befolkningen og til sosiale ulikheter i kostholdet.</p>	
<p>Vi er avhengig av kontinuerlig produksjon av mat, å ivareta produksjonsgrunnlaget og et velfungerende handelssystem.</p>		
<p>Aktuelle innovasjonsprosjekter:</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Matsikkerhet - Sunn mat - Bedre ernæring - Bærekraftig matproduksjon. 		

	<p>Norges utfordringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kosthold som risikofaktor for å utvikle ikke-smittsomme sykdommer, overvekt og fedme. -Gjøre matproduksjonen mer bærekraftig, fra naturmiljø til konsument. <p>Inkluderer innovasjoner som øker produksjonen eller distribusjonen av trygg mat eller å øke næringsinnholdet i mat.</p> <p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til reduksjon av matbårne infeksjoner og forgiftninger.</p>
<p>Delmål 2.2: Innen 2030 utrydde alle former for feilernæring, og innen 2025 nå de internasjonalt avtalte målene som omhandler veksthemming og avmagring hos barn under fem år, og ivareta ernæringsbehovene til unge jenter, gravide, ammende kvinner og eldre personer</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som øker forbruket av sunne matvarer.</p>
<p>Delmål 2.3: Innen 2030 doble produktiviteten og inntektene til småskala matprodusenter, særlig kvinner, urfolk, familiebruk, husdyrnomader og fiskere, blant annet gjennom sikker og lik tilgang til jord, andre produksjonsressurser og innsatsmidler, kunnskap, finansielle tjenester, markeder og muligheter for verdiøkning og for sysselsetting utenfor landbruket.</p>	<p>For Norges del forstås dette delmålet som at selvstendig næringsdrivende i jordbruk, akvakultur og fiske skal ha muligheter for samme inntektsutvikling som befolkningen ellers. Inntektsmulighetene må være til stede innenfor en variert bruksstruktur i hele landet.</p>
<p>Delmål 2.4: Innen 2030 sikre at det finnes bærekraftige systemer for matproduksjon, og innføre robuste metoder som gir økt produktivitet og produksjon, som bidrar til å opprettholde økosystemene, som styrker evnen til tilpasning til klimaendringer, ekstremvær, tørke, oversvømmelse og andre katastrofer, og som gradvis bedrer</p>	<p>Forholdene skal styrkes slik at matproduksjonen bidrar til å opprettholde økosystemene. Arbeid med å øke produktiviteten er inkludert.</p> <p>For eksempel kan det innebære matproduksjonsprosjekter for å fremme bærekraftig landbruk, inkludert bærekraftig bruk av næringsstoffer og redusert bruk av stoffer med negativ innvirkning på økosystemet. Dette inkluderer også utvikling og innføring av robust landbrukspraksis.</p>

<p>arealenes og jordas kvalitet</p>	<p>Det er mangel på sjømat i verden, og mangel på sjømat i kostholdet leder til dårligere folkehelse, ifølge WHO. Norge kan bidra med bedre matsikkerhet og bedre ernæring ved økt produksjon av sjømat, blant annet ved å ta vare på alt råstoffet og redusere svinn og utnytte biprodukter som råvare i fiskefôr.</p> <p>Delmålet er aktuelt for FoU-baserte innovasjonsprosjekter som bidrar til bærekraftig vekst og utvikling innenfor alle relevante områder for havbruksnæringen. Prosjekter innenfor alle oppdrettsarter og hele verdikjeden fra fôrråvarer til foredling av havbruksprodukter, er aktuelle. Både produsentbedrifter og leverandører til næringen kan søke.</p> <p>Prosjekter som tar sikte på å redusere matsvinn, bør velge delmål under mål 12.</p>
-------------------------------------	--

Mål 3: Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>Delmål 3.1: Mødre dødelighet Innen 2030 redusere mødre dødeligheten i verden til under 70 per 100 000 levendefødte</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mødre dødelighet - andel fødsler med helsepersonell til stede - andel undervektige, normalvektige og overvektige gravide - risikopasienter blant fødende <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verktøy/løsninger til relevant helsepersonell - Løsninger/intervensjoner som retter seg mot gravides helse
<p>Delmål 3.2: Dødelighet blant nyfødte og barn Innen 2030 få slutt på dødsfall som kan forhindres blant nyfødte og barn under fem år, med et felles mål for alle land om å redusere dødeligheten blant nyfødte til høyst 12 per 1 000 levendefødte og til høyst 25 per 1 000 levendefødte blant barn under fem år</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dødelighet blant nyfødte og barn under fem år • fødselsvekt hos nyfødte • andel gravide som røyker under svangerskapet • andel med medfødte misdannelser • andel barn som full-ammes ved 4 mnd. alder • antall konsultasjoner på helsestasjons- og skolehelsetjenesten

	<p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Medisinskteknisk utstyr til bruk under fødsler - Overvåkningsutstyr/verktøy for spedbarn - Behandlinger/intervensjoner/ forebygging som retter seg spesifikt mot barn 0-5år
<p>Delmål 3.3: Smittsomme sykdommer</p> <p>Innen 2030 stanse epidemiene av aids, tuberkulose, malaria og neglisjerte tropiske sykdommer, og bekjempe hepatitt, vannbårne sykdommer og andre smittsomme sykdommer</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nye smittede av HIV per 1 000 ikke-smittede • meldte tuberkulosepasienter • andel vaksinerte for difteri, stivkrampe, pneumokokk, meslinger, kikhoste, HPV (jenter) • influensavaksine andel hos innbyggere 65+ • antall døde forårsaket av influensa • andel helsetjenesteassosierte infeksjoner i sykehus • antibiotikabruk • andel av befolkningen som ikke får vann fra vannverk som har tilfredsstillende kontrollrutiner • meldte næringsmiddelbårne utbrudd <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Effektive vaksinestrategier og behandlinger av smittsomme sykdommer - Diagnostikk for smittsomme sykdommer - Løsninger for smittevern og smitteforebygging - Løsninger som hindrer smitte via vann og mat
<p>Delmål 3.4: Ikke smittsomme sykdommer</p> <p>Innen 2030 redusere prematur dødelighet forårsaket av ikke-smittsomme sykdommer med en tredjedel gjennom forebygging og behandling, og fremme mental helse og livskvalitet</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • antall dødsfall (menn og kvinner 30–69 år) med dødsårsak kreft, diabetes, hjerte- og karsykdommer samt kroniske luftveissykdommer • selvmord, kvinner og menn • andel av befolkningen blant voksne og eldre, og barn og unge som følger anbefalinger om fysisk aktivitet • andel som er fysisk inaktive, barn og unge mindre enn 60 min daglig, voksne mindre enn 150 min ukentlig. • andel 18–74 år med lavt inntak (under 3 enheter) av frukt og grønnsaker daglig, etter kjønn • andel ensomme • andel som bruker psykofarmaka • andel dagligrøykere, kvinner og menn 16–74

	<ul style="list-style-type: none"> • andel av kreftrammede som overlever kreft • andel av nordmenns transport som skjer med sykkel eller gange • andel barn og unge som går eller sykler til skolen • andel som er diagnostisert med kroniske sykdommer som diabetes, demens, astma og lignende • andel pasienter som får blodtryksbehandling etter hjerneslag • antall henvisninger til psykolog • konsultasjoner helsestasjon- og skolehelsetjeneste for psykiske problemer • antall kommuner med kommuneansatte psykologer • antall kommuner med frisklivstilbud <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Effektiv og tidlig diagnostikk av ikke smittsomme sykdommer inkludert psykisk sykdom - Effektiv behandling (legemidler/medtek/intervensjoner o.l.) av ikke smittsomme sykdommer, inkludert psykisk sykdom - Løsninger for forebygging av ikke smittsomme sykdommer inkludert psykisk sykdom som retter seg mot identifiserte risikogrupper - Løsninger/verktøy for mestring og bedre livskvalitet for pasienter med kroniske sykdommer og psykisk sykdom - Løsninger/verktøy for å fremme fysisk aktivitet
<p>Delmål 3.5: Rusmiddelmissbruk Styrke forebygging og behandling av rusmiddelmissbruk, blant annet missbruk av narkotiske stoffer og skadelig bruk av alkohol</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • alkoholomsetning per innbygger 15 år og eldre, i alkoholliter per år • andel av unge som rapporterer bruk av narkotika/illegale stoffer • antall personer i tverrfaglig spesialisert rusbehandling • andel av befolkningen med skadelig alkoholforbruk • antall kommuner med rusmiddelpolitiske planer <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Løsninger for forebygging av avhengighetsproblemer som retter seg mot identifiserte risikogrupper. - Verktøy/løsninger for relevant helsepersonell. <p>Avhengighetsproblemer inkluderer alle negative konsekvenser som kan oppstå som følge av en avhengighet, for eksempel fyllekjøring og vold.</p>

<p>Delmål 3.6: Trafikkulykker Innen 2030 halvere antall dødsfall og skader i verden forårsaket av trafikkulykker</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drepte og hardt skadde i trafikkulykker <p>Eksempel på innovasjoner: Løsninger som øker trafikksikkerheten og forebygger trafikkulykker</p>
<p>Delmål 3.7: Seksuell og reproduktiv helse Innen 2030 sikre allmenn tilgang til tjenester knyttet til seksuell og reproduktiv helse, inkludert familieplanlegging og tilhørende informasjon og opplæring, og sikre at reproduktiv helse innarbeides i nasjonale strategier og programmer.</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fødselstall blant unge jenter (15–19 år) per 1 000 kvinner i den aktuelle aldersgruppen • antall aborter under 20 år og 35+ • antall diagnostiserte seksuelt overførbare sykdommer etter alder og kjønn • antall tillatelser til å endre juridisk kjønn • alder på førstegangsfødende • fertilitetsbehandling <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Løsninger/verktøy for relevant helsepersonell - Diagnostikk, legemidler o.l. relevant for reproduktiv helse og fertilitetsbehandling - Applikasjoner for privatpersoner med fokus på seksuell helse
<p>Delmål 3.8: Helsetjenester Oppnå allmenn dekning av helsetjenester, inkludert ordninger som beskytter mot økonomiske konsekvenser, og allmenn tilgang til grunnleggende og gode helsetjenester og trygge, virksomme og nødvendige medisiner og vaksiner av god kvalitet og til en overkommelig pris</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • andel personer 16 år+ som ikke har gått til tannlege pga. økonomi • helsepersonell per capita • antall leger per 100 000 innbyggere • antibiotikabruk • levealder etter utdanning • overlevelsrate ved kreft • gjennomførte organtransplantasjoner <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Løsninger som bidrar til likeverdig helse, det vil si at alle har de samme forutsetningene for god helse og tilbys omsorg på like vilkår. - Løsninger som fremmer universell tilgang inkluderer innsats

	<p>for å øke effektiviteten og kapasiteten i helsevesenet deriblant utforming av nye tjenester for å møte det økte behovet for ansatte innenfor helse og omsorgssektoren.</p>
<p>Delmål 3.9: Forurensning og kjemikalier Innen 2030 betydelig redusere antall dødsfall og sykdomstilfeller forårsaket av farlige kjemikalier og forurenset luft, vann og jord</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • antall arbeidsskader som følge av forgiftning/ kjemikalier • målte svevestøv-verdier for døgnmiddel og årsmiddel av PM10 og MP2,5 • vannbårne infeksjoner (Msis) <p>Eksempel på innovasjonsprosjekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prosjekter som bidrar til substitusjon av farlige stoffer i industriell produksjon eller redusere utslipp - Løsninger/verktøy som sikrer tilgang til rent vann
<p>Delmål 3.A: Styrke gjennomføringen av Verdens helseorganisasjons rammekonvensjon om forebygging av tobakksskader i alle land</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • andel dagligrøykere, kvinner 16–74 • andel dagligrøykere, menn 16–74 • andel av befolkningen som snuser • gjennomsnittlig debutalder for tobakk <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <p>Applikasjoner som bidrar til forebygging av tobakksskader og reduksjon i andel røykere</p>
<p>Delmål 3.B: Støtte forskning på – og utvikling av – vaksiner og medisiner mot smittsomme og ikke-smittsomme sykdommer som primært rammer utviklingsland, sørge for tilgang til nødvendige medisiner og vaksiner til en overkommelig pris, i samsvar med Doha-erklæringen om TRIPS-avtalen og folkehelse, som bekrefter utviklingslandenes rett til fullt ut å anvende bestemmelsene som gjelder adgangen til å verne om folkehelsen og særlig sørge for tilgang til medisiner for alle, i</p>	<p>Eksempel på norske målepunkter som kan bidra til måloppnåelse:</p> <ul style="list-style-type: none"> • andel av befolkningen som er vaksinert mot difteri, kikhoste, pneumokokk, stivkrampe, HPV-infeksjon og meslinger <p>Eksempel på innovasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Applikasjoner/verktøy/tjenester som øker tilgang til vaksiner og medisiner - Utvikle/videreutvikle vaksineplattformer for å sikre utvikling av vaksiner til overkommelig pris

<p>avtalen om handelsrelaterte aspekter ved immaterielle rettigheter</p>	
<p>Delmål 3.C: Oppnå betydelig økt finansiering av helsetjenester og rekruttering, utvikling og opplæring av helsepersonell i utviklingsland, særlig i de minst utviklede landene og små utviklingsøystater, og arbeide for at slikt personell blir værende i landene</p>	<p>Eksempel på innovasjonsprosjekt: Prosjekter som kan styrke rekruttering, utvikling og opplæring av helsepersonell i utviklingsland</p>
<p>Delmål 3.D: Styrke kapasiteten i alle land, særlig i utviklingsland, for tidligvarsling, risikoredusering og håndtering av nasjonale og globale helserisikoer</p>	<p>Eksempel på innovasjonsprosjekt: Prosjekter som kan styrke evnen til å identifisere, redusere og håndtere nasjonale og globale helserisikoer. Helserisiko inkluderer blant annet fedme, diabetes, kreft, demens og psykisk sykdom i alle land</p>
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="margin-left: 20px;"> <h2 style="color: #4F81BD;">Mål 4: Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle</h2> </div> </div>	
<p style="text-align: center;">Delmål</p>	<p style="text-align: center;">Eksempler på bidrag til måloppnåelse</p>
<p>Delmål 4.1: Innen 2030 sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring av høy kvalitet som kan gi dem et relevant og reelt læringsutbytte</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til at flere elever fullfører videregående skole.</p>
<p>Delmål 4.4: Innen 2030 oppnå en betydelig økning i antall unge og voksne som har kompetanse, blant annet i tekniske fag og yrkesfag, som er relevant for sysselsetting, anstendig arbeid og entreprenørskap.</p>	<p>Gjelder for eksempel prosjekter som ønsker å utnytte de innovative evnene til enkeltpersoner og hjelpe dem med å bli selvstendig næringsdrivende. Inkluderer også innovasjoner innen livslange læringsaktiviteter.</p>
<p>Delmål 4.5: Innen 2030 avskaffe kjønnsforskjeller i utdanning og opplæring og sikre lik tilgang til alle nivåer innenfor utdanning og yrkesfaglig opplæring for sårbare</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til at kvinner og menn, jenter og gutter har de samme mulighetene og betingelsene når det gjelder utdanning, studievalg og personlig utvikling.</p>

<p>grupper, inkludert personer med nedsatt funksjonsevne, urfolk og barn i utsatte situasjoner.</p>	
<p>Delmål 4.7: Innen 2030 sikre at alle elever og studenter tilegner seg den kompetansen som er nødvendig for å fremme bærekraftig utvikling, blant annet gjennom utdanning i bærekraftig utvikling og livsstil, menneskerettigheter, likestilling, fremme av freds- og ikkevoldskultur, globalt borgerskap og verdsetting av kulturelt mangfold og kulturens bidrag til bærekraftig utvikling.</p>	<p>Dersom prosjektet bidrar til å styrke kapasiteten til å begrense klimaendringene eller deres effekter, kan prosjekter som velger dette delmålet også bidra til delmål under mål 13.</p>
<p>Delmål 4.A: Etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige, og som ivaretar hensynet til kjønnsforskjeller og til personer med nedsatt funksjonsevne og sikrer trygge, ikke-voldelige, inkluderende og effektive læringsmiljø for alle.</p>	<p>Dette gjelder både fysiske og digitale læringsmiljøer og prosesser.</p>
<p>Delmål 4.C: Innen 2030 oppnå en vesentlig økning i antall kvalifiserte lærere, blant annet gjennom internasjonalt samarbeid om lærerutdanning i utviklingsland, særlig i de minst utviklede landene og i små utviklingsøystater.</p>	<p>Dette inkluderer innovasjoner som bidrar til å gjøre lærerne mer tilgjengelige, for eksempel gjennom fjernundervisning.</p>
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div> <h2 style="margin: 0;">Mål 5: Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet</h2> </div> </div>	
<p style="text-align: center;">Delmål</p>	<p style="text-align: center;">Eksempler på bidrag til måloppnåelse</p>
<p>Delmål 5.1: Få slutt på alle former for diskriminering av jenter og kvinner i hele verden.</p>	<p>Prosjekter som bidrar til likeverdig helse, bør først og fremst velge delmål under mål 3.</p> <p>Prosjekter som bidrar til likeverdig utdanning, bør først og fremst velge delmål under mål 4.</p>

<p>Delmål 5.2: Avskaffe alle former for vold mot alle jenter og kvinner både i offentlig og privat sfære, inkludert menneskehandel, seksuell utnyttning og andre former for utnyttning.</p>	<p>Vold mot kvinner og vold i nære relasjoner er alvorlig kriminalitet og utgjør et omfattende samfunns- og folkehelseproblem. Volden utgjør en av de største barrierene for å nå målet om likestilling mellom kjønnene.</p>
<p>Delmål 5.4: Anerkjenn og verdsette ubetalt omsorgs- og husholdsarbeid gjennom offentlige tjenester, infrastruktur og sosialpolitikk, og fremme delt ansvar i husholdet og familien, alt etter hva som passer i det enkelte land.</p> <p>Delmål 5.5: Sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger på alle nivåer der beslutninger tas, i det politiske, det økonomiske og det offentlige liv</p>	<p>Norges utfordringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - muligheten for kvinner å kombinere familieliv og arbeid. - svak kjønnsbalanse i toppen av norsk næringsliv. <p>Eksempler på innovasjonsprosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovasjoner som bidrar til like rettigheter og muligheter for kvinner og menn til å være aktive borgere og å forme vilkårene for beslutningstaking her. - Innovasjoner som bidrar til like muligheter for kvinner og menn og forhold knyttet til betalt arbeid som gir økonomisk autonomi for liv. - Innovasjoner som bidrar til at kvinner og menn tar like ansvar for hjemmearbeid og har muligheter til å gi og få omsorg på like vilkår. <p>Dersom prosjektet gjennom fokus på likestilling bidrar til å styrke kapasiteten til å begrense klimaendringene eller deres innvirkning, kan prosjekter som velger dette delmålet også bidra til delmål under mål 13.</p>
<p>Delmål 5.6: Sikre tilgang til god seksuell og reproduktiv helse og reproduktive rettigheter for alle, i samsvar med handlingsprogrammet fra den internasjonale konferansen om befolkning og utvikling, handlingsplanen fra Beijing og sluttdokumentene fra deres respektive tilsynskonferanser.</p>	<p>Norges utfordringer:</p> <p>Høye smittetall for seksuelt overførbare infeksjoner.</p> <p>Eksempel på innovasjonsprosjekter:</p> <p>Innovasjoner som bidrar til redusert risiko for smitte av seksuelt overførbare sykdommer.</p>
<p>Delmål 5.B: Styrke bruken av muliggjørende teknologi, særlig informasjons- og kommunikasjonsteknologi, for å styrke kvinners stilling i samfunnet.</p>	<p>Norske utfordringer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blant eldre er det noe færre kvinner enn menn som har tilgang på og bruker digitale verktøy og tjenester. - Blant eldre og personer med ulike funksjonsnedsettelse er det mange som ikke behersker digitale verktøy, fordi utforming og brukergrensesnitt ofte ikke er tilpasset brukeres

	<p>ulike forutsetninger.</p> <p>Eksempel på innovasjonsprosjekter: Utvikling og tilgang til teknologi som har som mål å styrke kvinners stilling i samfunnet.</p>
	<h2>Mål 6: Sikre bærekraftig vannforvaltning og tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle</h2>
Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>Delmål 6.1: Innen 2030 sørge for likeverdig tilgang til trygt drikkevann til en overkommelig pris for alle.</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til å redusere risiko for forurenset drikkevann, og/eller øker leveringssikkerhet for drikkevann.</p>
<p>Delmål 6.2: Innen 2030 sørge for tilgang til tilstrekkelige og likeverdige sanitær-, hygiene- og toalettforhold for alle, med særlig vekt på behovene til jenter og kvinner og personer i utsatte situasjoner.</p>	
<p>Delmål 6.3: Innen 2030 sørge for bedre vannkvalitet ved å redusere forurensning, avskaffe avfallsdumping og mest mulig begrense utslipp av farlige kjemikalier og materialer, halvere andelen ubehandlet spillvann og i vesentlig grad øke gjenvinning og trygg ombruk på verdensbasis.</p>	<p>Eksempel på innovasjonsprosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovasjoner som tar sikte på å bøte på kilde, for eksempel substitusjon av farlige stoffer i industriell produksjon. - Innovasjoner som bidrar til å redusere utslipp fra urensset avløpsvann som følge av manglende renskapasitet, lekkasjer fra ledningsnett og overløpsituasjoner. <p>Prosjekter som tar sikte på å redusere marin forurensing bør primært velge delmål under mål 14.</p> <p>Prosjekter for å redusere forurensning i innsjøer og bekker bør primært velge delmål under mål 15.</p>
<p>Delmål 6.4: Innen 2030 betydelig bedre utnyttelsen av vann i alle sektorer og sikre bærekraftig uttak av og tilgang til ferskvann for å avhjelpe vannmangel og i vesentlig grad redusere antall personer som rammes av vannmangel.</p>	<p>Delmålet dekker vannbruk i alle sektorer.</p> <p>Eksempel på innovasjonsprosjekter: Innovasjoner som bidrar til kostnadseffektive og bærekraftige løsninger for å redusere vedlikeholdsetterslepet i vann- og avløpssektoren.</p>

 <h2>Mål 7: Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris.</h2>	
Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
Delmål 7.1: Innen 2030 sikre allmenn tilgang til pålitelige og moderne energitjenester til en overkommelig pris.	Inkluderer innovasjoner innenfor energisystem slik som energidistribusjon, kraftinfrastruktur og marked.
Delmål 7.2: Innen 2030 øke andelen fornybar energi i verdens samlede energiforbruk betydelig.	Inkluderer innovasjoner innenfor sol, vind, bio- og vannkraft, samt hydrogen og CSS-teknologi. Inkluderer også prosjekter som utvikler komponenter og/eller nye materialer som fremmer produksjon av fornybar energi.
Delmål 7.3: Innen 2030 få forbedringen av energieffektivitet på verdensbasis til å gå dobbelt så fort.	Inkluderer innovasjoner innenfor effektiv bruk av energi i bygg og industri, også offshore, og energibruk i transport slik som batterier, hydrogen og biodrivstoff.
 <h2>Mål 8: Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle</h2>	
Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
Delmål 8.2: Øke den økonomiske produktiviteten gjennom diversifisering, teknologisk fremgang og innovasjon, blant annet med vekt på lønnsomme og arbeidsintensive sektorer.	Delmålet retter seg mot prosjekter som har som hovedmål å oppnå økt produktivitet og/eller økonomisk vekst. Inkluderer også utvikling av nye næringer som erstatning for redusert petroleumsaktivitet.
Delmål 8.4: Til og med 2030 gradvis å bedre utnyttelsen av globale ressurser innenfor forbruk og produksjon, og arbeide for å oppheve koblingen mellom økonomisk vekst og miljøødeleggelser, i samsvar med det tiårige handlingsprogrammet	<p>Dette inkluderer prosjekter innen sirkulære strømmer, delingsøkonomi og nye forretningsmodeller. Samt produksjon og forbruk av varer og tjenester, som bidrar til økonomisk vekst uten å skape miljøutslipp eller være avhengig av nye ressursutvinninger.</p> <p>Dersom resultatet forventes å redusere de totale CO₂-utslippene og/eller utnyttelse av naturressurser, kan dette</p>

<p>for bærekraftig forbruk og produksjon, der de utviklede landene går foran.</p>	<p>delmålet være relevant. Dette inkluderer havbaserte klimatiltak slik som investeringer i karbonfangst og -lagring (CCS), plugging og avstengning av olje og gassbrønner, eller gjenbruk av offshore olje og gassinstallasjoner for andre næringer. I dette ligger det undergrunnsforståelse, borrekompetanse og prosessteknologi.</p> <p>Det kan også gjelde dersom resultatet reduserer avhengigheten av produkter utviklet ved hjelp av urene teknikker/prosesser eller ineffektiv bruk av naturressurser. Videre vil bedre utnyttelse av havets ressurser som matkilde bidra til målsetningen.</p>
<p>Delmål 8.5: Innen 2030 oppnå full og produktiv sysselsetting og anstendig arbeid for alle kvinner og menn, inkludert ungdom og personer med nedsatt funksjonsevne, og oppnå lik lønn for likt arbeid.</p>	<p>For å velge dette delmålet skal resultatene av prosjekter bidra til langvarig sysselsetting. Det er ikke nok å ansette personer i prosjektperioden.</p> <p>Særlig relevant er prosjekter som bidrar til økt sysselsetting blant grupper med særlige utfordringer i arbeidsmarkedet i Norge, som personer med nedsatt funksjonsevne, personer med hull i CV-en, enkelte innvandrergupper hvor utdanningsnivået og de formelle ferdighetene er lave og unge mennesker uten fullført utdanning.</p>
<p>Delmål 8.6: Innen 2020 betydelig redusere andelen unge som verken er i arbeid, under utdanning eller opplæring.</p>	<p>Inkluderer prosjekter som bidrar til at flere ungdommer fullfører videregående opplæring, og fremmer livslang læring.</p>
<p>Delmål 8.8: Beskytte arbeiderrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere, inkludert arbeidsinnvandrere og særlig kvinnelige innvandrere, og arbeidstakere i et usikkert arbeidsforhold.</p>	<p>Dette inkluderer å forbedre sikkerheten på arbeidsplassen og redusere sykefravær. Dette vil være relevant for prosjektene som gjelder helse, arbeidsmiljø og sikkerhet innen petroleumsbransjen.</p>
<p>Delmål 8.9: Innen 2030 utarbeide og iverksette politikk for å fremme en bærekraftig turistnæring som skaper arbeidsplasser og fremmer lokal kultur og lokale produkter.</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til regional balanse gjennom vekstkraft, likeverdige levekår og bærekraftige regioner i hele landet.</p>

Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>9 INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR</p> <p>Mål 9: Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon</p> <p>Delmål 9.1: Utvikle pålitelig, bærekraftig og solid infrastruktur av høy kvalitet, inkludert regional og grensekryssende infrastruktur, for å støtte økonomisk utvikling og livskvalitet med vekt på overkommelig pris og likeverdig tilgang for alle.</p>	<p>Dette delmålet omfatter alle typer infrastruktur, inkludert digital og fysisk infrastruktur og forskningsinfrastruktur (f.eks. Sigma2, NorFab, Marintek o.a.).</p> <p>Infrastruktur i form av for eksempel innovasjonskontorer ved høyere utdanningsinstitusjoner, plattformer, testsenger og nettverk dekkes. Inkluderer også sikring av infrastruktur som følge av klimaendringer, samt metoder/tilnæringer som reduserer naturtap i forbindelse med ny/forbedret infrastruktur.</p>
<p>Delmål 9.3: Øke tilgangen til finansielle tjenester, inkludert rimelig kreditt, for små industribedrifter og andre bedrifter, særlig i utviklingsland, og styrke disse bedriftenes posisjon og integrere dem i verdikjeder og markeder.</p>	<p>Aktiviteter for å utvide ditt eget nettverk eller utvikle verktøy for ditt eget selskap dekkes av dette delmålet. Tjenester inkluderer finansielle tjenester, som for eksempel inkubatorer og akseleratorer.</p>
<p>Delmål 9.4: Innen 2030 oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig, med mer effektiv bruk av ressurser og mer utstrakt bruk av rene og miljøvennlige teknologiformer og industriprosesser, der alle land gjør en innsats etter egen evne og kapasitet.</p>	<p>Prosjekter som gir økt verdiskaping innenfor bærekraftige rammer. Dersom resultatene av prosjektet forventes å redusere de totale CO2-utslippene og utnyttelse av naturressurser, kan prosjektet også velge delmål under mål 8 om frakopling mellom økonomisk vekst og negativ miljøpåvirkning.</p>
<p>Delmål 9.5: Styrke vitenskapelig forskning og oppgradere teknologien i næringslivssektorene i alle land, særlig i utviklingsland, blant annet ved – innen 2030 – å stimulere til innovasjon, betydelig øke antallet ansatte (per million</p>	<p>Inkluderer styrking av utviklingen av små og mellomstore bedrifter gjennom tilgang til nettverk mv. Resultatene av prosjektet skal bidra til styrket kapasitet. Det er ikke nok for partene innenfor rammen av prosjektet å utvikle sine egne evner, men å fokusere på et større systemperspektiv. Resultatene av prosjektet vil styrke evnen til aktører som ikke har vært involvert i prosjektet.</p>

<p>innbyggere) innenfor forsknings- og utviklingsvirksomhet og betydelig øke bevilgningene til offentlig og privat forskning og utvikling.</p>	<p>Fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon. Pådriver for utvikling av ny teknologi, smartere produksjon og effektiv transport. Økt bearbeiding av marine ressurser vil føre til økt restråstoff som igjen gir flere arbeidsplasser og verdiskaping.</p> <p>Prosjekter som tar sikte på å styrke innovasjonskapasitet i offentlig virksomhet bør velge delmål med økt effektivitet i offentlig sektor under mål 16.</p>
--	---

Mål 10: Redusere ulikhet i og mellom land

Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>Delmål 10.2: Innen 2030 sikre myndiggjøring og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle, uavhengig av alder, kjønn, funksjonsevne, rase, etnisitet, nasjonal opprinnelse, religion eller økonomisk eller annen status.</p>	<p>Dette delmålet handler om å skape forutsetninger for alle uavhengig av bakgrunn for å delta fullt ut og effektivt i samfunnet og ha tilgang til alle samfunnets funksjoner. Delmålet er basert på de syv diskrimineringsgrunner og forholde seg kun til enkeltpersoner, det vil si at selskaper i markeder eller verdikjeder ikke er inkludert.</p>
<p>Delmål 10.5: Bedre reguleringen av og tilsynet med globale finansmarkeder og finansinstitusjoner, og styrke gjennomføringen av regelverket.</p>	<p>Prosjektet skal på en eller annen måte bidra til å bedre reguleringen eller tilsynet mellom finansmarkedene eller finansinstitusjonene med sikte på å redusere ulikhetene mellom og innenfor land.</p> <p>Prosjekter som tar sikte på å utvikle bærekraftige investeringsmetoder, bør velge delmål for innføring av bærekraftig praksis under mål 12.</p>

Mål 11: Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>Delmål 11.1: Innen 2030 sikre at alle har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger og grunnleggende tjenester til en overkommelig pris,</p>	<p>Her kan det handle om å bygge nye, renovere gamle, eller på nye måter distribuere boligene som finnes. I tillegg kan dette være innovasjoner som gjør boliger tryggere eller rimeligere.</p>

<p>og bedre forholdene i slumområder.</p>	
<p>Delmål 11.2: Innen 2030 sørge for at alle har tilgang til trygge, tilgjengelige og bærekraftige transportsystemer til en overkommelig pris og bedre sikkerheten på veiene, særlig ved å legge til rette for kollektivtransport og med særlig vekt på behovene til personer i utsatte situasjoner, kvinner, barn, personer med nedsatt funksjonsevne og eldre.</p>	<p>Transport- og transportsystemer dekker alle transportformer. Inkluderer innovasjoner som bidrar til at økt andel reiser gjennomføres med kollektivtransport, gående eller syklende. Inkludere også innovasjoner som bidrar til økt trafiksikkerhet.</p>
<p>Delmål 11.3: Innen 2030 styrke inkluderende og bærekraftig urbanisering og muligheten for en deltakende, integrert og bærekraftig samfunnsplanlegging og forvaltning i alle land.</p>	<p>Delmålet omfatter blant annet tilpasning av planer for bærekraftig byutvikling i lys av ny teknologi og løsninger, som autonome kjøretøy og delingsøkonomi.</p> <p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til gå- og aktivitetsvennlige nærmiljøer.</p>
<p>Delmål 11.6: Innen 2030 redusere byenes og lokalsamfunnenes negative påvirkning på miljøet (målt per innbygger), med særlig vekt på luftkvalitet og avfallshåndtering i offentlig eller privat regi.</p>	<p>Delmålet gjelder miljøpåvirkning per person. For eksempel innovasjoner rettet mot økt/smartere resirkulering, lavere energibruk, økt materialgjenvinning fra husholdningsavfall og husholdningslignende avfall fra næringslivet, eller mer miljøvennlige bygninger og konstruksjon. Miljøpåvirkning refererer også til klimapåvirkning.</p>
<p>Delmål 11.7: Innen 2030 sørge for at alle, særlig kvinner og barn, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, har tilgang til trygge, inkluderende og tilgjengelige grøntområder og offentlige rom.</p>	<p>Gjelder særlig tilgang for kvinner og barn, eldre og personer med nedsatt funksjonsevne</p>
<p>Delmål 11.A: Støtte positive økonomiske, sosiale og miljømessige forbindelser mellom byområder, omland og spredtbygde områder ved å styrke nasjonale og regionale planer.</p>	<p>Byområder, omland og spredtbygde områder er sammenkoblet på forskjellige måter. På grunn av denne sammenhengen kan beslutninger tatt i byer, med sikte på å skape positive effekter der, ha negative effekter på andre geografiske områder. Det kan også være slik at vedtak i distriktene kan få negative konsekvenser for byene.</p> <p>Dette delmålet kan bare benyttes av prosjekter hvis innovasjon utnytter forbindelsene som eksisterer mellom byområder,</p>

	<p>omland og spredtbygde områder for å skape positive effekter for flere områder.</p> <p>Gjelder for eksempel prosjekter som tar sikte på å fremme utvikling av regionale områder ved å styrke innovasjonsmiljøer.</p>
<p>Delmål 11.B: Innen 2020 oppnå en betydelig økning i antall byer og lokalsamfunn som vedtar en integrert politikk og gjennomfører planer med sikte på inkludering, bedre ressursbruk, begrensning av og tilpasning til klimaendringer samt evne til å stå imot og håndtere katastrofer, og dessuten utvikle og iverksette et helhetlig system for risikostyring og katastrofehåndtering på alle nivå, i tråd med Sendai-rammeverket for katastrofeberedskap for 2015–2030.</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til implementering av bærekraftsmålene i kommunenes planlegging.</p>
<div style="display: flex; align-items: center;"> <div> <h2 style="margin: 0;">Mål 12: Sikre bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre</h2> </div> </div>	
Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>Delmål 12.2: Innen 2030 oppnå bærekraftig forvaltning og effektiv bruk av naturressurser.</p>	<p>Dette delmålet gjelder innovasjoner som tar sikte på å gjøre forbruk eller produksjon mer bærekraftig ved å bruke mindre av jordens naturressurser. Inkluderer innovasjoner som for eksempel vil øke bruken/salget av brukte varer. Det kan også være prosjekter som erstatter en ikke-fornybar naturressurs med en fornybar en i produksjon.</p> <p>Inkluder også prosjekter som fremmer inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon. Pådriver for utvikling av ny teknologi, smartere produksjon og effektiv transport. Økt bearbeiding vil føre til økt restråstoff som igjen gir flere arbeidsplasser og verdiskaping.</p>

<p>Delmål 12.3: Innen 2030 halvere matsvinn per innbygger på verdensbasis, både i detaljhandelen og blant forbrukere, og redusere svinn i produksjons- og forsyningskjeden, inkludert svinn etter innhøsting.</p>	<p>Dette delmålet gjelder også prosjekter som bruker matsvinn i sin innovasjon, da det da vil bli en ressurs og ikke avfall.</p>
<p>Delmål 12.4: Innen 2020 oppnå en mer miljøvennlig forvaltning av kjemikalier og alle former for avfall gjennom hele livssyklusen, i samsvar med internasjonalt vedtatte rammeverk, og betydelig redusere utslipp av kjemikalier og avfall til luft, vann og jord for mest mulig å begrense skadevirkningene for folkehelsen og for miljøet.</p>	<p>Delmålet inkluderer prosjekter hvis resultater fører til redusert bruk av farlige stoffer, for eksempel ved å erstatte skadelige kjemikalier med mindre skadelige eller helt unntatt dem ved hjelp av ny teknologi.</p> <p>Innovasjoner som kan redusere utslipp av kjemikalier, olje og andre naturlige forekommende miljøskadelige stoffer fra olje- og gassvirksomhet er også relevante.</p>
<p>Delmål 12.5: Innen 2030 redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk.</p>	<p>Gjelder for eksempel innovasjoner som øker produktets levetid eller tillater gjenbruk av komponenter i produktet.</p>
<p>Delmål 12.6: Stimulere selskaper, særlig store og flernasjonale selskaper, til å ta i bruk bærekraftige metoder og integrere informasjon om egen bærekraft i sine rapporteringsrutiner.</p>	<p>Begrepet bærekraftige metoder kan tolkes bredt og dekker alle typer aktiviteter, og omfatter for eksempel metoder for bærekraftige investeringer og implementering av sosialt bærekraftige metoder i en organisasjon. Industrielle prosjekter som utvikler mer miljøvennlige teknologier eller prosesser, bør primært velge delmål under mål 9.</p>
<p>Delmål 12.7: Fremme bærekraftige ordninger for offentlige anskaffelser, i samsvar med de enkelte landenes politikk og prioriteringer.</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til å øke andelen av klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser.</p>
<p>Delmål 12.8: Innen 2030 sikre at alle mennesker i hele verden har relevant informasjon om og forståelse av bærekraftig utvikling og et levesett som er i harmoni med naturen.</p>	<p>Dette delmålet inkluderer innovasjoner som på ulike måter vil insentivere og/eller føre til en endring i atferd på individnivå, for eksempel å reise kollektivt i større grad eller redusere sine forbruksbaserte utslipp.</p>
<p>Delmål 12.B: Utvikle og innføre metoder for å måle effekten av bærekraftig reiseliv som skaper arbeidsplasser og fremmer lokal</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til bedre metoder/verktøy for å overvåke de økonomiske og miljømessige aspektene ved bærekraftigheten i turisme.</p>

kultur og lokale produkter.	Inkluderer innovasjoner som bidrar til økning i antall godkjente miljøsertifiseringsordninger som anvendes i reiselivsnæringen.
 Mål 13: Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem	
Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
Delmål 13.1: Styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimarelaterte farer og naturkatastrofer i alle land.	<p>Eksempel på innovasjonsprosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovasjoner som bidrar til utforming og gjennomføring av lokale og regionale strategier for katastrofeberedskap iht. nasjonale strategier. - Innovasjoner som bidrar til reduksjon av dødsfall, skader og materielle skader ifbm. flom, skred og erosjon.
Delmål 13.2: Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå.	Innovasjoner som vil medføre reduksjon av klimagassutslipp.
Delmål 13.3: Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer og deres evne til tidlig varsling, samt styrke kunnskapen og bevisstgjøringen om dette.	<p>Delmålet omfatter utvikling og bruk av løsninger (inkludert politikk) som reduserer klimagassutslipp og dermed styrker kapasiteten til å begrense klimaendringene.</p> <p>Evnen til å begrense klimaendringene og deres effekter kan også styrkes gjennom tiltak med hovedmål å oppnå forbedringer på andre målområder. Dette betyr at innovasjoner innen matsikkerhet, rent vann, bærekraftig bruk av naturressurser (inkludert petroleumsressurser) og økosystemer, likestilling eller menneskelig sikkerhet kan også bidra til dette målet, forutsatt at dette potensialet utnyttes.</p> <p>Delmålet inkluderer også forbedret utdanning og annen bevisstgjøringsarbeid på hvordan klimaendringer og deres effekter kan begrenses, for eksempel gjennom bevisste forbruksvalg.</p>

Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>14 LIV UNDER VANN</p> <p>Mål 14: Bevare og bruke havet og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling</p>	
<p>Delmål 14.1: Innen 2025 forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning, særlig fra landbasert virksomhet, inkludert marin forsøpling og utslipp av næringsalter.</p>	<p>Dette delmålet gjelder innovasjoner som bidrar til å nå målene om bærekraftig vekst og utvikling av havbruksnæringen.</p>
<p>Delmål 14.2: Innen 2020 forvalte og beskytte økosystemene i havet og langs kysten på en bærekraftig måte for å unngå betydelig skadevirkninger, blant annet ved å styrke økosystemenes motstandsevne og ved å iverksette tiltak for å gjenoppbygge dem, slik at havene kan bli sunne og produktive.</p>	<p>Inkluderer FoU-baserte innovasjonsprosjekter som skal øke kunnskapen om økosystemene i hav- og kystområdene og hvordan menneskelig aktivitet påvirker havmiljøet.</p>
<p>Delmål 14.3: Begrense mest mulig og sørge for håndtering av konsekvensene av havforsuring, blant annet gjennom styrket vitenskapelig samarbeid på alle nivåer.</p> <p>Delmål 14.4: Innen 2020 innføre effektive tiltak for å regulere høsting og få slutt på overfiske, ulovlig, urapportert og uregulert fiske samt ødeleggende fiskemetoder, og iverksette vitenskapelig baserte forvaltningsplaner for at fiskebestandene snarest mulig kan gjenopprettes minst til et nivå som kan gi best mulig bærekraftig avkastning ut fra bestandenes biologiske særtrekk.</p>	<p>Eksempel på innovasjonsprosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovasjoner som bidrar til utvikling av løsninger og teknologi, inkludert digitale løsninger, innenfor fiskerinæring, marin foredlingsindustri og bedrifter som bruker marine ressurser til energiformål eller andre nye marine produkter. - Bevare og bruke hav og marine ressurser på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. - Bidra til bærekraftig høsting og produksjon, helhetlig forvaltning av de marine ressursene, god dokumentasjon av miljøtilstand og ressursuttak. - Høste lenger ned i næringskjeden. - Unngå utkast av bifangst og slo.

	<p>Mål 15: Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold</p>
Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>Delmål 15.1: Innen 2020 sikre bevaring, gjenoppretting og bærekraftig bruk av land- og ferskvannsbaserte økosystemer og deres tjenester, særlig skoger, våtmarker, fjell og tørre områder, i samsvar med forpliktelser i internasjonale avtaler.</p>	<p>Eksempel på innovasjonsprosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovasjoner som øker andelen vannforekomster til god eller svært god tilstand, herunder innovasjoner som forventes å redusere og adressere eutrofiering og forsuring i innsjøer og bekker. Prosjekter som velger dette delmålet og som forventes å bidra til renere innsjøer og bekker, bidrar ofte også til delmål under mål 6. - Innovasjoner som bidrar til restaurering av våtmark og myr. - Innovasjoner som fremmer bærekraftig landbruk for å bevare økosystemer og biologisk mangfold. Hvis landbruket gjelder matproduksjon, kan det også bærekraftig matproduksjon under mål 2 være relevant. - Økt høsting av biomassen fra havet for å bidra til matvaresikkerheten og for å dekke behovet for sjømat, må også ha som formål og redusere presset på landareal, artsmangfoldet og økosystemene på land.
<p>Delmål 15.2: Innen 2020 fremme innføringen av en bærekraftig forvaltning av all slags skog, stanse avskoging, gjenopprette forringede skoger, og i betydelig grad øke gjenreising og nyplanting av skog på globalt nivå.</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til effektiv miljøregistrering av skog, samt utvikling av metoder for bærekraftig skogbruk.</p>
<p>Delmål 15.3: Innen 2030 bekjempe ørkenspredning, restaurere forringet land og matjord, inkludert landområder som er rammet av ørkenspredning, tørke og flom, og arbeide for en verden uten landforringelse.</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til utvikling av metoder for restaurering av ulike naturtyper, inkludert matjord.</p>

Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
<p>Delmål 16.3: Fremme rettsstaten nasjonalt og internasjonalt, og sikre likhet for loven, rettsikkerhet og rettsvern for alle.</p>	<p>Delmålet tolkes bredt. Det inkluderer blant annet tiltak for å redusere alle former for vold eller utnyttelse, men også innovasjoner som tar sikte på å styrke rettssikkerheten på nasjonalt og internasjonalt nivå.</p> <p>Sikre sivil integritet, sikre lik tilgang til rettferdighet for alle, bekjempe organisert kriminalitet eller redusere korrupsjon og bestikkelser. Sikkerhet refererer også til IT-sikkerhet. Dersom prosjektet - gjennom fokus på offentlig sikkerhet - bidrar til å styrke kapasiteten til å begrense klimaendringer eller deres påvirkning, kan prosjekter som velger dette delmålet også bidra til delmål under mål 13.</p>
<p>Delmål 16.6: Utvikle effektive, ansvarlige og åpne institusjoner på alle nivåer.</p>	<p>Delmålet inkluderer prosjekter som øker innovasjonskapasiteten i offentlige aktiviteter. Dette inkluderer også innovasjoner som vil øke innbyggernes tilfredshet med offentlige tjenester og øke innbyggernes tillit til myndighetene.</p>
<p>Delmål 16.7: Sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer.</p>	<p>Dette inkluderer innovasjoner som styrker innbyggernes opplevelse av å bli tatt med på råd i utviklingen av offentlige tjenester, samt bidrar til økt kontakt mellom innbyggere og politikere.</p>
<p>Delmål 16.10: Sikre allmenn tilgang til informasjon og beskytte grunnleggende friheter, i samsvar med nasjonal lovgivning og internasjonale avtaler.</p>	<p>Dette delmålet gjelder blant annet innovasjoner som tar sikte på å øke tilgangen til nøyaktig, relevant og troverdig informasjon for å styrke demokratiet.</p> <p>Prosjektet skal bidra til generell tilgang til informasjon som er relevant for dette hovedmålet. Innovasjoner for mer effektiv markedsføring av produkter er ikke inkludert her.</p>

Delmål	Eksempler på bidrag til måloppnåelse
 <p>Mål 17: Styrke virkemidlene som trengs for å gjennomføre arbeidet og fornye globale partnerskap for bærekraftig utvikling</p> <p>Delmål 17.3: Mobilisere ytterligere finansielle ressurser til utviklingslandene fra flere kilder.</p>	<p>Inkluderer innovasjoner som bidrar til investeringer i utviklingsland.</p>
<p>Delmål 17.14: Oppnå en mer samstemt og helhetlig politikk for bærekraftig utvikling.</p>	<p>Begrepet politikk bør tolkes bredt. Dette inkluderer politikkutvikling på alle nivåer i samfunnet og anvendelse av regulatoriske systemer.</p> <p>Samstemt og helhetlig politikk viser blant annet til sammenheng mellom politikk på ulike nivåer eller på ulike områder. Inkluderer innovasjoner som bidrar til politikkutvikling som styrker kapasiteten til å begrense klimaendringer eller deres virkninger.</p>
<p>Delmål 17.16: Styrke det globale partnerskapet for bærekraftig utvikling og understøtte det med partnerskap mellom flere interessenter som kan mobilisere og dele kunnskap, ekspertise, teknologi og finansielle ressurser, for å bidra til at alle land, særlig utviklingslandene, oppnår bærekraftsmålene.</p>	<p>Dette inkluderer innovasjoner der partnerskap er et samarbeid, og dette samarbeidet er nødvendig for å bidra til en bærekraftig utvikling, og ikke bare er en B2C/B2B-relasjon.</p> <p>Resultatene av prosjektet skal bidra til et slikt samarbeid. Det er ikke nok at det fortsetter i løpet av prosjektperioden, men bør fortsette etter prosjektets slutt eller bidra til nye samarbeid.</p>
<p>Delmål 17.17: Stimulere til og fremme velfungerende partnerskap i det offentlige, mellom det offentlige og det private og i det sivile samfunn som bygger på partnerskapenes erfaringer og ressursstrategier.</p>	<p>Partnerskapene i dette delmålet trenger ikke være internasjonal. Nasjonale, regionale og lokale partnerskap er også inkludert.</p> <p>Dette inkluderer innovasjoner der partnerskap er et samarbeid, og dette samarbeidet er nødvendig for å bidra til en bærekraftig utvikling, og ikke bare er en B2C/B2B-relasjon.</p> <p>Resultatene av prosjektet skal bidra til et slikt samarbeid. Det er ikke nok at det fortsetter i løpet av prosjektperioden, men bør fortsette etter prosjektets slutt eller bidra til nye samarbeid.</p>

